

บทเรียนที่

4

การบันทึกบัญชี
ค่าใช้จ่ายการผลิต
การคำนวณ
และจัดทำ
งบต้นทุนการผลิต

| สารการเรียนรู้

1. ความหมายของค่าใช้จ่ายการผลิต
2. ประเภทของค่าใช้จ่ายการผลิต
3. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต
4. การจัดทำและคำนวณต้นทุนการผลิต

๑. ความหมายของค่าใช้จ่ายการผลิต

ค่าใช้จ่ายการผลิตหรือโสหุ้ยการผลิต (Manufacturing Overhead/Overhead) หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการผลิต นอกเหนือจากวัตถุดิบทางตรงและค่าแรงทางตรง ค่าใช้จ่ายการผลิตอาจเรียกในชื่ออื่น เช่น ต้นทุนการผลิตทางอ้อม (Indirect Costs) ค่าใช้จ่ายโรงงาน (Factory Overhead) และโสหุ้ยการผลิต (Manufacturing Burden) การพิจารณาว่าค่าใช้จ่ายรายการใดเป็นค่าใช้จ่ายการผลิตหรือไม่ ให้พิจารณาค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในโรงงานและมีส่วนทำให้หรือมีส่วนช่วยสนับสนุนให้กระบวนการผลิตดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การผลิตสินค้าของกิจการสำเร็จเป็นสินค้าสำเร็จรูป ดังนั้น ค่าใช้จ่ายการผลิตจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของต้นทุนการผลิต

ตัวอย่างค่าใช้จ่ายการผลิต

๑. วัตถุดิบทางอ้อม
๒. ค่าแรงทางอ้อม
๓. วัสดุโรงงานใช้ไป
๔. ค่าเช่าโรงงาน
๕. ค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้าโรงงาน
๖. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
๗. เงินเดือนหัวหน้าคนงาน
๘. ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องจักร
๙. ค่าเสื่อมราคาโรงงานและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร
๑๐. ค่าเบี้ยประกันภัยโรงงาน
๑๑. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดโรงงาน
๑๒. ค่าสิทธิบัตรตัดจำหน่าย
๑๓. ค่าภาษีโรงเรือน
๑๔. เงินสมทบกองทุนประกันสังคมคนงาน

๒. ประเภทของค่าใช้จ่ายการผลิต

จากตัวอย่างค่าใช้จ่ายการผลิตข้างต้น สามารถแบ่งประเภทของค่าใช้จ่ายการผลิตได้เป็น ๓ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑. วัสดุดิบทางอ้อม
๒. ค่าแรงทางอ้อม
๓. ค่าใช้จ่ายการผลิตอื่น ๆ

๓. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต

ค่าใช้จ่ายการผลิตเกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ เช่น

- ◆ เกิดจากการจ่ายเงิน เช่น จ่ายค่าเช่าโรงงาน จ่ายค่าไฟฟ้าโรงงาน จ่ายค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร
- ◆ เกิดจากการโอนบัญชี เช่น รายการเบิกวัตถุดิบทางอ้อมเข้าสู่กระบวนการผลิต รายการโอนค่าไฟฟ้าเฉพาะส่วนที่ใช้ในการผลิต หรือใช้ในโรงงานจากค่าไฟฟ้ารวมของกิจการ
- ◆ เกิดจากการปรับปรุงบัญชี เช่น รายการคิดค่าเสื่อมราคาโรงงานและเครื่องจักรหรือเครื่องมืออื่น ๆ ที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือใช้ในโรงงาน รายการตัดจำหน่ายสิทธิบัตร รายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายค่าจ้างจ่าย การปรับปรุงค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า รายการปรับปรุงวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ไประหว่างงวด

การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป

ลำดับ	รายการ	วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด	วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง
1	เบิกวัตถุดิบทางอ้อมเข้าสู่กระบวนการผลิต	ไม่บันทึกบัญชี	เดบิต ค่าใช้จ่ายการผลิต XX เครดิต วัตถุดิบ XX
2	โอนค่าไฟฟ้าเฉพาะส่วนที่ใช้ในโรงงานจากค่าไฟฟ้ารวมของกิจการ	เดบิต ค่าไฟฟ้าโรงงาน XX เครดิต ค่าไฟฟ้า XX	เดบิต ค่าใช้จ่ายการผลิต XX เครดิต ค่าไฟฟ้า XX
3	จ่ายค่าแรงทางอ้อม	เดบิต ค่าแรงทางอ้อม XX เครดิต เงินสด XX	เดบิต ค่าใช้จ่ายการผลิต XX เครดิต เงินสด XX
4	ตัดจำหน่ายสิทธิบัตร	เดบิต ค่าตัดจำหน่ายสิทธิบัตร XX เครดิต สิทธิบัตร XX หรือ เดบิต ค่าตัดจำหน่ายสิทธิบัตร XX เครดิต ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สิทธิบัตร XX	เดบิต ค่าใช้จ่ายการผลิต XX เครดิต สิทธิบัตร XX หรือ เดบิต ค่าใช้จ่ายการผลิต XX เครดิต ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สิทธิบัตร XX
5	ส่งวัตถุดิบทางอ้อมคืนคลัง	ไม่บันทึกบัญชี	เดบิต วัตถุดิบ XX เครดิต ค่าใช้จ่ายการผลิต XX

ลำดับ	รายการ	วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด	วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง
6	โอนค่าเบี้ยประกัน (อัคคีภัย) จ่ายล่วงหน้า ในส่วนที่เป็น ค่าเบี้ยประกันของโรงงาน	เดบิต ค่าเบี้ยประกันอัคคีภัยโรงงาน XX เครดิต ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า XX	เดบิต ค่าใช้จ่ายการผลิต XX เครดิต ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า XX
7	ปรับปรุงวัสดุโรงงานใช้ไป	เดบิต วัสดุโรงงานใช้ไป XX เครดิต วัสดุโรงงาน XX	เดบิต ค่าใช้จ่ายการผลิต XX เครดิต วัสดุโรงงาน XX
8	คิดค่าเสื่อมราคาที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในโรงงาน	เดบิต ค่าเสื่อมราคา-(ระบุชื่อ) XX เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม-(ระบุชื่อ) XX	เดบิต ค่าใช้จ่ายการผลิต XX เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม-(ระบุชื่อ) XX
9	ปรับปรุงค่าใช้จ่ายในโรงงาน ค้างจ่าย	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุชื่อ) XX เครดิต ค่าใช้จ่าย (ระบุชื่อ) ค้างจ่าย XX	เดบิต ค่าใช้จ่ายการผลิต XX เครดิต ค่าใช้จ่าย (ระบุชื่อ) ค้างจ่าย XX
10	โอนค่าใช้จ่ายการผลิต เข้าบัญชีงานระหว่างทำ	ไม่บันทึกบัญชี	เดบิต งานระหว่างทำ XX เครดิต ค่าใช้จ่ายการผลิต XX
11	โอนงานระหว่างทำที่ผลิตเสร็จ เข้าบัญชีสินค้าสำเร็จรูป	ไม่บันทึกบัญชี	เดบิต สินค้าสำเร็จรูป XX เครดิต งานระหว่างทำ XX

การบันทึกฎจจัยการผลิตเข้างาน

◆ การบันทึกการโอนค่าใช้จ่ายการผลิต

บัญชีค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นบัญชีที่รวบรวมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการผลิตหรือเกิดขึ้นในโรงงาน (นอกเหนือจากค่าแรงทางตรง) เข้าไว้ด้วยกัน เมื่อรวบรวมครบแล้วจะโอนยอดคงเหลือทั้งสิ้นไป บัญชีงานระหว่างทำ โดย

เดบิต งานระหว่างทำ

XX

เครดิต ค่าใช้จ่ายการผลิต

XX

◆ การบันทึกการโอนเงินระหว่างทำ

บัญชีงานระหว่างทำเป็นบัญชีที่รวบรวมต้นทุนการผลิตเข้าไว้ด้วยกัน ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต เมื่อผลิตสินค้าเสร็จก็จะโอนไปบัญชีสินค้าสำเร็จรูป บัญชีงานระหว่างทำส่วนที่เหลืออยู่คืองานระหว่างทำปลายงวด โดย

เดบิต สินค้าสำเร็จรูป

XX

เครดิต งานระหว่างทำ

XX

◆ การบันทึกการโอนสินค้าสำเร็จรูป

บัญชีสินค้าสำเร็จรูป เป็นบัญชีที่รวบรวมสินค้าที่ผลิตเสร็จ เมื่อขายสินค้าจะโอนสินค้าสำเร็จรูป ในส่วนที่ขายไปแล้วไปบัญชีต้นทุนขาย บัญชีสินค้าสำเร็จรูปส่วนที่เหลืออยู่คือสินค้าสำเร็จรูปปลายงวด โดย

เดบิต ต้นทุนขาย

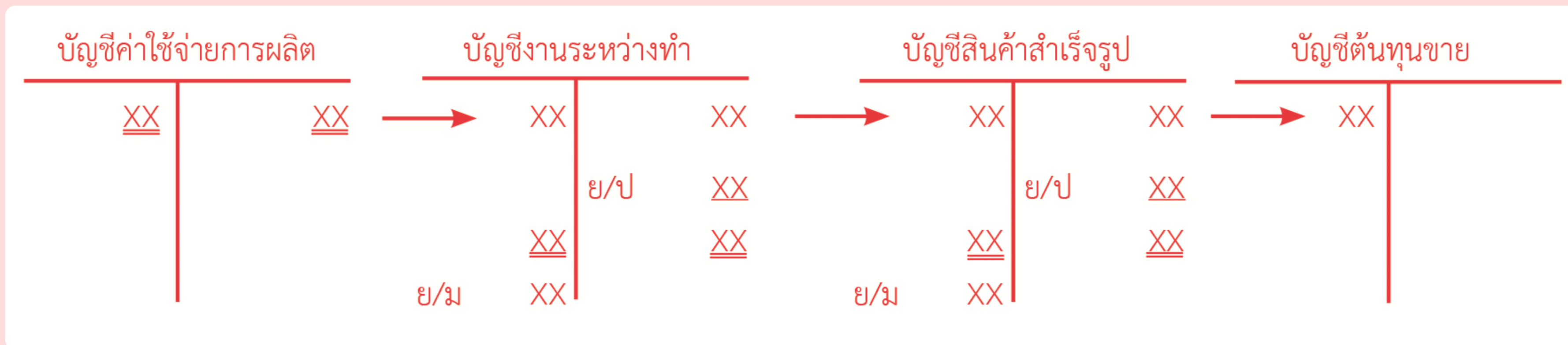
XX

เครดิต สินค้าสำเร็จรูป

XX

◆ การผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

๔. การจัดทำและคำนวณงบต้นทุนการผลิต

ความหมายของงบต้นทุนการผลิต

งบต้นทุนการผลิตหรืองบต้นทุนผลิต (Statement of Cost of Goods Manufactured/Manufacturing Statement) คือ งบที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ กล่าวคือ การคำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จในรูปงบนั่นเอง

ส่วนประกอบของงบต้นทุนการผลิต

งบต้นทุนการผลิตประกอบด้วยส่วนที่สำคัญดังนี้
กรณีดำเนินการเป็นปีแรกหรืองวดบัญชีแรก

๑. วัตถุดิบใช้ไปในการผลิต

๒. ค่าแรงทางตรง

๓. ค่าใช้จ่ายการผลิต

๔. งานระหว่างทำคงเหลือปลายงวด

กรณีดำเนินการเป็นปีที่สองหรืองวดบัญชีที่สองเป็นต้นไป

๑. งานระหว่างทำคงเหลือต้นงวด

๒. วัตถุดิบใช้ไปในการผลิต

๓. ค่าแรงทางตรง

๔. ค่าใช้จ่ายการผลิต

๕. งานระหว่างทำคงเหลือปลายงวด

การคำนวณต้นทุนการผลิต

ขั้นตอนในการจัดทำต้นทุนการผลิต มี ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑

คำนวณหาวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต โดยคำนวณสูตร ดังนี้

วัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการผลิต :

วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด + ซื้อวัตถุดิบ (สุทธิ) - วัตถุดิบคงเหลือปลายงวด

(ซื้อวัตถุดิบ + ค่าขนส่งเข้า - ส่งคืนวัตถุดิบ - ส่วนลดรับ)

- •
- •
- •
- •
- •
- •
- •
- •
- •

ขั้นตอนที่ ๒

คำนวณต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น โดยคำนวณสูตร ดังนี้

ต้นทุนการผลิต :

วัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการผลิต + ค่าแรงงานทางตรง + ค่าใช้จ่ายการผลิต

ขั้นตอนที่ ๓

คำนวณหาต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป โดยคำนวณสูตร ดังนี้

ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป :

ต้นทุนการผลิต + งานระหว่างทำต้นงวด - งานระหว่างทำปลายงวด

รูปแบบของงบต้นทุนการผลิต

รูปแบบของงบต้นทุนการผลิตเป็นดังนี้

ชื่อกิจการผลิต
งบต้นทุนการผลิต
สำหรับ.....สิ้นสุดวันที่.....

หน่วย : บาท

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

วัตถุดิบต้นงวด XX

บวก ซื้อสุทธิ

ซื้อวัตถุดิบ XX

บวก ค่าขนส่งเข้า XX

XX

หัก ส่งคืนวัตถุดิบ XX

ส่วนลดรับ XX XX XX

วัตถุดิบที่มีอยู่ทั้งสิ้น XX

หัก วัตถุดิบปลายงวด XX

XX

ค่าแรงทางตรง

XX

ค่าใช้จ่ายการผลิต

รายการที่ 1 XX

รายการที่ 2 XX

รายการที่ 3 XX

แสดงรายละเอียดแต่ละรายการ

XX

ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น

XX

บวก งานระหว่างทำต้นงวด

XX

XX

หัก งานระหว่างทำปลายงวด

XX

ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ

XX

+